

Landskap: *Bohuslän* Upptecknat av: *Earl Pettersson*
 Härad: *Tjörns h-d* Adress: _____
 Socken: *Tjörn* Berättat av: _____
 Uppteckningsår: _____ Född år _____ i _____

Uppteckningen rör _____

- Fröu Margareta Hvitfeldt o Skeppsbyggmäst.* 1.
- Fröu Margaretas man hade försyndat sig o skulle*
- till straff slås med en fäktare* 2.
- fäktar och troll från Tjörn* 3.
- Tolksägen från Tjörn* 4.
- Kapten Elin som hade ett par trollskinnbyxor* 5.
- Bröverna slog ihjäl varandra. Tjörn ungdomar skulle* 7.
- De måla o läsgiviga bröverna som o Ritzel* 9.
- Preleumannen förror sig till den onde* 9-10.
- Blåkullskärningen* 11.
- Den onde phier upp alla som sov i kyrkan* 13.
- Två fäktar* 15.

Sägner om Brudbrudet.	16-17
Hövaldspläkten, hem och uppstod.	18-19
Kung i Tjörn	19-
Trakten på Runsborg	20-

HJ. LJUNGVALL
RESTENÄS
LJUNGSKILE

□

Restenäs, Ljungkile den 25/8 1917

Herr P. E. Sköld

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

1325

Härmed insändes från lagen
3447 Brigheten Studiecirkel
några bidrag till folkminnes
insamlingen upptecknade av
en av cirkelns medlemmar.

Högaktningfullt

Hj. Ljungvall

I manuskript;

F.O.G.T.

Folkminnesinsamling I.

Carl Pettersson

Samlings

(SMÖLTS
samling) Hembygdsforskning

Gjörns m. 1. bsk.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

1325 Björnsdalen 1325

En serie gamla historier från Gjern och dess omgivningarna från forna tider
sådana de ännu gå i allmogens mun nyss tecknade af vår minnet
af Carl Pettersson

Några historier om Fru Margareta Skultfeldt från 1600 talet

På gården Kånbred i Grimejöds socken föddes Margareta Skultfeldt
av adlig härkomst sedermera ägare till säteriet Åby i närheten av
Smögen samt Sundby på Gjern. Att hon utträttade många för sin tid nyttiga
verk såsom Göteborgs Högskola m.m. är en obestridlig sak. Men äro
många historier som vittna om adelns på den tiden despotiska makt berättas
om henne. Från sitt gods Sundby där hon väl på grund av traktens
skönhet bosatte sig regerade hon med oinskränkt makt och
myndighet. En skeppsbyggmästare som hette Hierp i gården Hällene
åtog sig att för hennes räkning bygga ett fartyg och skulle han
därför erhålla en efter den tiden evnen summa pengar och han
begagnade en sten till att hugga och skräda på vid alla för-
kommande arbeten under bygget. Men i den händelse han rådde
hugga i sten någon neda gång skulle han inte få någon betalning
allt gick bra tills vid stapelavlöpingen och fru Margareta
funderade över något medel att få byggmästaren att hugga gran
i stenen. Då gick hon ner för att åse stapelavlöpingen där

hon stälde sig att sylla med sina strumpband midt för byggmästaren som just högg upp några klass för sjösättningarna. Byggmästaren som nu inte helt kunde hålla ögonen vid sitt arbete råkade nu hugga gran i stenen varvid han gick förbustlig rits svade. Men han ville hämnas och vid sjösättningarna gav han partyget sådan fart att det lösnade på ett skär ute i sundet och komponerades så att det aldrig kunde lagas. Och därmed blef förgjämsten liten på båda håll.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

På annan gång hade hennes man herr Tomas Gyre kommit i onåd inför henne och för att försona sitt brott blev han ålagd att försvara sig med väjra mot en skicklig fäktare från Göteborg som fru Margareta lätit efter skicka slått var bestämt i en backe i gården Hjälteby. Tomas Gyre begav sig Sorgen i hägen tyf han var en dålig fäktare till en god vän i Bräland och klagade sin nöd.

Lät mig klara saken för en sader vännen slämma här och lät mig få låna edra kläder. På utsatt tid begaf sig bonden till mötesplatsen försedd med en under roken dold präjel sådan som man lagynade att tröcka med. Efter utbytta hälsningar frågade fäktaren som trodde att han framför sig hadde herr Gyre förstå du dig på över och understick & kvarpå bonden frågade förstår du dig på gamla bondkneps? hvarefter han ryckte

fram sin präjel och började banka på fäktaren som omöjligt kunde nå honom
med sin väja. Till slut föll fäktaren borden frågade honom då är du nöjd
nu? kvargrån fäktaren svarade Nej nej jag att du hadde en köpspråga (knölpråk)
men inte trodde jag att det var en dingelidang (slaga).

Jätten och Troll från Tjörn

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

På gården Stordals ägor finnes ett kärt bevärt med al där sägs.
för omkring ett par hundra år sedan varje kväll i käret brinna ett blekaktigt
ljus alla vido hvad ljuset betydde men ingen vågade sig på försöket att tända
den skatte som trollen vakade över. Till slut var det en dräng på gården
som vågade försöket en afton begro han sig till käret framkomman
så långt att han ansåg sig träffa målet kastade han sin fäktkniv
hvarfver han vände om och springande det måste han orkade med
trollen i halsarna satte han kurs hem. Där han utan att tala till någon
människa sprang in i stallet och lade sig. Om morgonen begro han sig åter
till käret nu voro trollen borta och han såg en stor kopspar kittel full
med mynt och mitt i kitteln låg fäktkniven han lade nu
beslag på skatten hvarigenom han blek en förmögen man.

Långt tillbaka i tiden man gissar på 1000 talit bodde en mäktig kung: Bonbuzt
i Stordals eg. i Skotska socken vid namn Alfkonung. Efter gånge vägen mätte
han ha varit en äkta viking som med sinna kämpar ofta låg på hämads lög nedåt
Skotska kusten och hufvude många dybara föremål under dessa färdar.

Men ominder tröttnade dock Skottarna på dessa plundringar med många
skepp styrda en av dessa skotska konungar åtföljd av en här kraftiga kämpar
anot Viken och komna slutligen till Jön där de landstego i trakten av Morik och
Lagade mot Alfkonungs borg. Dem var tyngstigen stark på tre sidor av den
höga borgen stapar baget lodrätt ner och på den fjärde sidan var ofta lämningar
att dömma vallar och murar som skyddade mot inkräktaren.

Den Skotske konungen lät sig dock skrämmas av sin fiendes starka
fäste utan börjades ett skarpt anfall dock utan resultat i stället besöt
Alfkonung genom ett utfall tvinnat göra sin fiende ett stycke västa om borgen i
Slakterns stad. Habbningen med mycket skrammel och högljudda rop Alfkonungs
kämpar lågo över och då den ene efter den andre af Skottarna fölla gaf deras
anförare tecken till reträt. Komma till Floga blevo de upplumna af Alf och hans
män och här fölla en stor del af Skottarna och deras konung såges där och ha fått
sin bana. De återstående sökte i vild flykt uppomå sinna skepp. Vid Morik
blevo de dock åter upplumna och nedgjorda till rista man och deras skepp blevo
de segurika Jönkämparnas byte. Till betydande av denna tradition visas ännu

en mängd grafhögar som uppkastats över de fallne kämparna vid Sloga län ha
 funnits bortåt 80 tal sådana högar som till största delen ~~vid~~ under tidens lopp
 blivit förtörade genom odlingar. Av de kvarvarande högarna märkes särskilt
 en större sådan som säges grönna kvarlevorna av den skottiske konungens och som
 fått namnet Kungshögen. Morik tros ha fått sitt namn (Mordrik) efter den stora
 manspilletan och några ättlingar och bantastmar ritna ännu i dag och minnes
 att dansa Tjörnbarnas bragd. I samband med denna tågen om Tulas en dylik som
 i vissa ~~delar~~ arseende sammanfaller med dansa. Längst efteråt ville man om
 julkvällen undfängna de avlidne kämparna när de enligt den gamla guda-
 läran samlades vid sinna brage bägar. Den heliga julnatten. I den gård som
 ligger närmast ovan beskrivna Alfknungs borg hade man på kvällen dukat
 de läckaste rätter för att de gamla kämparna skulle finna att de voro
 välkomna när de som det troddes skulle samlas till sin ärligen återkommande
 fäst. På natten vaknade nägon av gårdens folk och funna gamla kämpar
 bänkade rundt hela storthugen i fäst med att tömma sina bragebägar
 och framtäga stroulans löften.

I Klövedals socken i en gård vid namn Pålunda bodde för många
 många år sedan en revolut änka som hette Elin. Hon brukade ofta vistas på sjön
 både vid fraktfart och fiske och var både luglig och befallande så att hon av alla

kallades för kapten Elin hon var ganska förmögen och hade många kläder
men dyrbarest av allt höll hon dock ett par skinnbyxor som hade en märkvärdig
egenskap. En höst eftermiddag hade Elin varit ute och kom in med skinnbyxor
våta varför hon befälde pigan hänga upp dem i ladan att torka men unga
skäla som och när kvällen kom låga in som i stugan så att hon var säker
på att ingen stal bort dem. Sena sol av befallningen fullgjorde sig pigan
därför att hon sedan Elin somnat ännu stjäla sig ut på lek och som
vädret var elakt ansåg hon det varmt och godt att låga på sig Elin
skinnbyxor. Gummman gick länge uppe och stökade om kvällen och när
hon äntligen somnat smög sig pigan ut för att gå på dansen.

Hon smög sig in i ladan för att låga på sig skinnbyxor och
knappst hade hon fått ena benet i dem förrän hon kände böjelse för att
stiga till väder och när det andra kom i dem bar det av med henne
upp genom luften bort över haven och det med sådan fart att hon
knappst kunde draga andan. När det så varit i väg i flera timmar
saktades farten och hon var framme vid en bondgård i alla liss den på
tjörn. Den stackars pigan hade varit mycket illa av regnet varför hon
genast sökte komma in i boningshuset. Inne i stugan stod en gumma
framför nyren och gräddade bröd. Efter att ha hälsat frågade pigan
hvar detta ställe hette. Gummman i huset såg på henne och sade

Had är det för en vela som mitt sysskebarn sticket vet du af att
 detta är Holland Här skall du få en bulle för hem med den och hälsa
 Elin att hon tar bättre vård om sitt Så öppnade hon dörran och pigan
 för i väg med sin vänefast Tiubaka till Tjörn

När pigan kom tiubaka till Piilanda var Elin allt uppe och tog
 emot henne Fården hade gått så raskt att bulle ännu var varm
 och pigan vågade ej annat än framföra hälsningarna och lämna bulle
 Elin blef mycket förgymmad över pigans tilltag och slog och hammade
 henne mycket för hennes okynne Pigan angav Elin för Trolldom och
 saken var föra vid häradsrätten men dommaran måtte ej ha trott på dylikt
 ty Elin blef endast varnad och skinulegsorna togos ifrån henne Göta
 hovrätts arkiv lär dock ha mycket att mäla om kapten Elin och
 hennes andel i trolldomsräsandet i Bohus län

I Skär bodde i forna tider Svandborg den vänaste mö i Viken
 många unga män hade frist till henne utan att rymma hennes hand Bland främsta
 voro tvänne bröder de voro tappra män de förnämsta på Tjörn De bodde på
 var sin sida om Säby kile hade skepp och gots så deras like i rike dom och
 anseende fanns ej i byden Båda bröderna friade till Svandborg och hon
 tyckte väl om dem båda men till slut kommo de till brygg en dag och begänte

bestämt leked om hvilken hon skulle ha Så Tösen tyckte bra om dem båda
och ej visste hvilken av dem hon skulle föredraga smil fluktade den förnämde
högst vände hon sig till en klok käring och bad om råd Kärningen gaf henne
det olyckliga rådet att säga dem att hon skulle ägas av den förnämste
bruderna måste fara med detta leked J: långt lämpen sammanträffade
de båda bröderna ridande i Källe-kärrs krapp på väg till Skarv med sam-
man träffandet utropade båda Jassa Du är den förnämste de voro obväja-
nade varför de döga betslun av hästarna och därmed slogs de till det
blev bådas bane när Svendborg fick höra detta greps hon av förtrivlan
och kastade sig ut för det höga Guldberget och fick sin grav bredvid
bröderna Den stora breda Hovlandsdalen som uti vid Sälby är mycket
bred smalnar efter som den kommer inåt Tjörn allt mer så att den vid Källe-
kärrs krapp endast är några famnar bred där så stormen och dimman
komma på hösten hopsträngas de allt mer i dalen tills vinden slutligen
med rasande fart rusar genom krappet så det tjuter och skriker i de skrofliga
bergen Under sådant väder pärlar sig många vett de båda bröderna ridande
på svarta hästar jagande hvarandra och Svendborg ridande på en vit
häst sökande slita dem åt

På hemmanet Tunnevik bodde en gång i tiden Tvänne

bröder Joh och Rutger De vor så snåla och trätgriniga att de vor i var
mans rum Gånghelen och gräset blef allt värre ju äldre de blevo Hemmanet
hade de askiftat så att om våren samman sköto de hälften var av utäddet
och delade om hösten skörden En vår påstod Rutger att Jon slövat för
mycket med utäddet och att han meann borde beså den åker som var kom
Jon sade sig nog skola beså åkern men ville i detta fall ha hela
skörden Bröderna trätte härvid länge och häftigt och åkern låg osädd
Till fram emot vindsommaren då slutligen Rutger berättade honoren
och säden frödades på denna åker förunderligt väl fast den var sent rödd
När hösten kom blef trätten mellan bröderna ännu värre och till slut
när skörden skulle företagas på den nämnda tegu började bröderna skära
sädesåkern från var sin ända När de så sammanträffade på mitten av
åkern började de slåss med skäroarna och slutade ej för än de vor så illa
sårade att det blef båda deras bane Vid denna tid bodde på Sundby
hem Lars Olsson Frin en mäktig skränk och omild herre och som han var
lagman i Viken dömdo han att bröderna skulle begravas en vid vardera
gränsen av deras hemman samt hemmanet förväljas Som hemmanet låg
passande att införlivas med Sundby köpte han Lars Olsson detta hemman

För långliga tider tillbaka bodde på Björn invid Marstrand en

Spelman som var särdeles snäll på fiol så att när han spelade polska kunde varken ung eller gammal sitta stilla utan måste nypa och dansa.

Öfver spelman var som fallet brukar vara med spelmän fattig som en kyrkrätta och aldrig varade pengarna hos honom. En morgon satt han hungrig och sovnen på stranden och funderade på hur han skulle ställa sig för att utan arbete följäna så pass pengar att han slapp svältta.

När han satt så där i tankar kom en liten grå gubbe fram och talle vid honom om varje handa och bland annat om huru svårt det är för fattigt folk att leva nu för tiden. Det var ett språk som spelmannen livligt instämde och så sade han att om han bara hade arbete och slapp svältta så frågade han inte efter hvant det var om det också var till själva helvetet. Knappt hade han yttrat detta förän den onde själv stod bredvid honom och sade att han hört hans tal och om han ville bliva hans inom 10 år så skulle han få en fiska som aldrig skulle tynna pengarna. Spelmanen tyckte detta förslag ej var illa men önskade 20 år. Efter mycket jornt blef 15 år antagit och skulle för den händelse spelmannen spelade psalmer eller gick i kyrkan. Tiden för varje gång förkortas med ett år. Handeln avslöts och den onde tog som handpängar ett halvt av spelmannens luvnad.

Efter denna dag saknade aldrig spelmannen pengarna han

levde i sin och sin natt och dag söndag och vardag lika ja han satte både
långfredag och juldag i vilka sällans lag. Trak och spelade samt höll sig
troget från kyrkan och psalmspel. Och så försvann de 15 åren efter
spelmanne Tycke allt för fort och den dag kom då den onde skulle
taga honoren. Han mistälde sig också på bestämd tid hos spelmannen
som blev mäkta förskräckt gup ty i fiolen och spelade en psalm men
som han ej ~~spelt~~ spelat någon sådan på 15 år så hade han i det
närmaste glömt bort tonen och råkade därför snart in på en av sina
ogudaktiga trallor. Då fick den onde makt med honom gup honom
i häret och för så rätt över sjön in genom bergst på Tjörn mitt för
Syrön. Spelmanne måste följa med men fiolen och stråken kunde ej
följa med därför att en psalm nyss ljudit från den utan blev fastsittande
förstuvade på berget och stilla där den dag som i dag är Berget
kallas därför fiolberget

IFORMA TIDER. Då det var vanligt att alla gamla kungar
äroade trolldom och var skärforsdagsnatt för Tiu Blåkulla bodde
i Håggroall en vitt berömd trollkoning som var alla sina medsystrar
övertägsen i yket. Vid denna tid tjänade hos prästen i Kläcke dal
en dräng som hette Olle en flink och hurtig jägare och ej ridd för någonting

En dag hade Olle lärt sig att han turade att häran genom sin spådom skaffat
honom arslag på en fin och rik flicka i grannskapet skjutit
gummans stora svarta katt hvar efter häran och Olle ej var värm
Olle ansåg denna härad för liten varför han gick hela nästa skärtorsdags-
natt med skapladat gevär och passade på i fall han skulle få se
något. Fram mot midnatt hörde han ett sus i luften när det var
rätt över honom skötte han åt det håll suset hördas och när som
skottet small föll en gödselsläde ner ur skyen Gödselsläden tillhörde
en bonde i Håggvall och då gumman samma natt blef halt var det
för en var klart att häran begagnat släden som förtöfningssmedd
under sin färd till Blåkulla När häran några dagar senare träffade
Olle sade hon till honom Varför går du ut och skramtar om kvällarna
det skall du ha löne för och då Olle strax därefter blef lam i ena armen
och trodde detta vara genom härans förvållande så angav han henne
för trolldom. Då häran under processen blef lagd på jernbänken fann
man att hon ej led det ringaste därav utan en kviga som stod vid en
gädesgård långt därifrån rämnade och led alla sträck bänkens kval
Lärför ansågs hennes trolldom till fullo bevisad och hon blef jämte sex
andra häror bränd på bål vid Håkerås på Inland

I framtiden var det varken godt om kyrkor eller präster och man måste färdas långa vägar när man ville besöka Gud hem Det fanns på de båda stora öarna Orust och Tjörn ej mer än en kyrka i Tegneby socken på Orust och kallades ar de ännu kvarvarande hedningarna för Rulla på Rallahed När Tjörnborna skulde till kyrkan seglade de till Haga på Orust varifrån de gick upp till den ej långt bärifrån belägna kyrkan för ej länge sedan viste man utpeka den bygga som kyrkfolket begagnade På den tiden levde på Tjörn en gudfruktig man vid namn Herulf som varje söndag besökte kyrkan och inte skydde den långa vägen Herulf var så gudfruktig att han kunde gå på vattnet varför han aldrig behövde begagna någon båt för färden öra Stig fjorden och därtill så fort att han god vind det övriga kyrkfolket än hade i sina segel han ända alltid var för den öra fjorden En varm sommar dag hade Herulf på vantligt sätt företagit sin vandring till kyrkan Han satte framme vid koret och åhöste predikan men då prästen för vädiga ut över den som sova i kyrkan kunde Herulf ej undgå att kasta en blick omkring sig på det onyckna folket och fick då syn på den lide prestaren själv sittande på läktarens översta bänk aldeles uppe vid muren Där han höll på att skiva upp namnen på dem som sovo i kyrkan Herulf kunde ej taga ögonen från den underlige skivaren vilken skrev med all flit Den skivlapp han därvid begagnade att skiva namnen på var dock allt för liten att rymma alla varför den lide för att töja lappen

bet i den ena kanten och höll i den andra med klorna. Dessa Tjuningar
måste uppsäpas flera gånger och till slut måste den onde ta i riktigt
ordentligt för att kunna tjä skinnlappen tillräckligt. Men det bar
ej bättre till än Tändernas tag bland och den Onde för baklänges och
slog huvudet i kyrkmuren så att det gav en dån klång i kyrkan.

Detta tyckte Herulf var så löjligt att han ej kunde
lata bli att le därät fast han var i kyrkan och denna synd berättade
honom förmågan att kunna gå på vattnet. När Herulf sedan
kom ned till stranden och på det sättet han var van blev ut i vattnet
plumsade han liksom andra i och blev våt.

Det övriga kyrkfolket ville ej laga honom med i sinna båtarna
när de trodde Herulf begått något svårt brott som kunde bringa
dem olycka och underlät ej att häma honom och kasta sten var för
han måste gå över land till Skopessund och där komma sig över till
Tjörn. Över detta svjorde Herulf mycket och skänkte all sin egen dom
till byggandet av en kyrka på Tjörn och i denna blev han
begraven vid sin död.

På den vid Orust belägna Rossön bodde en jätte som hette
Rorse och efter honom har ön fått sitt namn. Han hade en god vän

särmligen Stawe och en jätte släkt som bodde vid Blåkullen och brukade de allt som oftast hälsa på hvarandra. Vid ett besök hos

Stawe avlade hos Rosse kom det vid middagstiden till tal om den nya läran som kommit in i landet och som Rosse var särskild för biträdd på Stawe däremot förvarade varmt läran om vite Christ och blev till slut Rosse så vred att han reste sig för att rädda Stawe. Denne flydde dock undan nudda och kadd Rosses båt och rodde hastigt över fjorden till Mjönen. Rosse stod kvar på stranden mäktig vred när Stawe kom iland gick han upp på stranden och gjorde en mindre artig utbryt åt Rosse som då blev ytterst utsvinnig. Han tog stenen stora som torparstuga och kastade efter Stawe men han härt han än slungade dem och kade han g'fä dem längre än jämt över sjön så att de blevo liggande i vågskvalpet där de ännu ligga. Rosse sprang utefter stranden av ön och fick där tag i en båt när Stawe såg detta fann han för godt att ge sig av så fort han kunde. Då Rosse kom upp på högsta spetsen af Mjönbärget fick han syn på Stawe så en god bit in i fjön. Rosse sparkade då loss stora stenar ut bärget med klacken och kastade efter den flyende hvitka stenas lättnad i Hjälteby ännu i dag kalla Stawestenarna och läse parn in i de för djupringar

hvarifrån de äro Tagna. Stawe kom slutligen till Bergstrand hvarst
hans båt låg och rodde hem Rosse följde efter ända hit men som ingen
båt fanns att tillgå för färden över Slakefjorden så ämnade han
just vända om då han fick höra Solbergs kyrkklochor Detta brakte
honom till höjden av förbittring så att han beslöt att bygga en bro tvärs
över fjorden för att komma åt att slå ner kyrkan och tukta Stawe
För det ändamålet började Rosse rulla over ofantliga stenblock till stranden
men i ivern tog han några så stora att han förlöfte sig och varvt sjukt samt
måste sluta med brobyggnaden Den ofullbordade bron kallas ännu
i dag för jättebron.

Än Mjörn är genom de djupa instejtande Äpplgård och
Edskilarna nästan avskuren på mitten så att det är endast den helt korta
Edsbacken som förman de båda hälfterna den västra delen av än kallas
vanligen utkilan och den östra inkilan Emellan ungdomarna på båda öhal-
arna rådde fördom avand som vid auktioner begravningar bröllop och andra
tillställningar gav anledning till att litet slagornål de och de
I Röd på Mjörn bodde på den tiden en rik och vacker flicka vars
hond och hjärta många eftersträfvade Unglingar från både in och ut kilen

frände om utkilarna fingo ett tröst och hänfullt avslag och hon skulle
gifta sig med en av inkilens pojkar. Detta grep utkilarna bejunt
varpå de beslöt att hämnas. Landsvägen gick ej på denna tid som
den går om den gick då mera uppe i bergen dock en övergång till
Tjörn nästan densamma där slingras sig vägen utefter bärgsidorna
och på ett ställe kommer den ut på ett utspräng av härget med sjön
djupt under sig och härget över sig. Här parade utkilarna på när brud-
färderna skulle ske och genom högg en stor furu som stod ovann
för på härget så att den var färdig att falla hvilket ögonblick
som helst. När brudföljet kommo ridande kastade några sten
efter dem varpå de raskt red på när de kommo ut på bergs-
knallen hindrades de av ett mindre träd kastat träs över vägen
varigenom hela foljet samlades där nu låta utkilarna den stora
furan falla ned över dem varav hästarna blevo skrämda
i tängseln och ordan blev bruden med sin häst hängd
utför härget och omkom. Här efter kallas stället alljämt
Brudskredet

Hävålen eller hävalarna säges vara en fjärrande släkt

som kommit till oss på följande egendamliga sätt Tre män från gården Grimmeröd voro en gång ute i Kattögatt för att fiska med kobjackor I närheten av ett skär benämnt Slåvålen fingo de ett duktigt napp och man kan tänka sig deras överraskning när det befunns vara en gosse på 4 eller 5 år som fastnat på kroken

Gossen blev ansett till omhändertagen av fiskarna vilka uppfosttrade honom samt gavo honom namnet Slåvålen efter skäret Gossen växte upp och trivdes väl blev ovantligt stor och grov lummig samt utrustad med ett ganska godt förstånd Han blev emellertid mycket ful Efter som han likom blivit född i havet kom även hans hög och intresse att ligga därtill vilket ej heller minskades av den goda fiskelycka som alltid följde honom närhållt han gick ut på fångst Han åt ej all slags fisk och särskilt föraktade han rocka ty sade han den går hemma på våra skräp högar

Han blef med tiden gift och efterlämnade flera barn hvar av uppfostad en släkt som kallades för Slåvålarna och hos ännu finnas kvar

När släktfadern för Slåvålarna skulle dö kallade han sina barn till sammans och bad dem föra hans lik till den plats där han blivit funnen dock skulle ingen få se sig till baka ty då skulle

de i lyckligt må land

En annan historia om Håvålar förtägr att några män som
voro ute på backefiske uppfiskade en man med en hotapp under
armen Han blev tagen i land Troligen gift efterlämnade en släkt
som kallades Håvålarna Han befallde att man efter hans död skulle
ro honom ut till det ställe där han uppfiskades och sänka honom
där men sedan i vända båten utan ro baklänges hem ty annars skulle
en förskräcklig storm blåsa upp Fiskarna efterkommo befallningen
men när de kommo undan några meter från land vände de båten med
den på föjd att en svår storm uppstod så att de med knappa nöd
kommo i land

Det vill av gamla sägner tygas som Tjörn i forna tiden
haft sin egen kung som bodde i Bonebärget vid Stordal där denne
koning hadde en otillgänglig nästan ointaglig borg En gång blev
han anfallen av han anfallen av danskar och i het strid län ha
utkämpats på det mirabarde Haketors ära Gravhollar som
ännu tygas i närheten säges kärlstamma från denna strid

På Amnebergs och Månys ägar hadde i förra tiden så lyder berättelsen en drake byggt sitt bo i ett berg Denne drake var en riktig fasa för befolkningen härstädes Ty många fingo sätta sig livet till för hans glupskekhet skulle Folket hade ingen annan råd än försöka döda honom fast ingen vågade utstålla sig för de faror som det djärva företaget innebär En oförfärad man hittade emellertid på råd Han uppsatte en uppstoppad människobild i närheten av drakens vistelseort Mannen grände sig sedan ett stycke därifrån för att invänta draken och när Denne slutligen slog ner över sitt rovpussade mannan på och sköt honom Det påstås att ännu i dag trakten bär märken efter drakens vistelseort
